

PAGALBOS ONKOLOGINIAMS LIGONIAMS ASOCIACIJA

Juridinio asmens kodas 302704554, Kalvarijų 300-111, LT-08318, Vilnius

Telefonas +370 630 60636, el. paštas: info@pola.lt

2023 m. sausio 26 d.
Vilnius

Siunčiama tik elektroniniu paštu

LR Sveikatos apsaugos ministerijai

Vilniaus g. 33, LT-01402 Vilnius

ministerija@sam.lt; Vilma.Meldžiukaite@sam.lt

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRO 2010 M. BALANDŽIO 6 D. ĮSAKYMO NR. V-267 „DĖL KOMPENSUOJAMŲJŲ VAISTINIŲ PREPARATŲ IR MEDICINOS PAGALBOS PRIEMONIŲ ĮRAŠYMO Į KAINYNUS TVARKOS APRAŠO, KOMPENSUOJAMŲJŲ VAISTINIŲ PREPARATŲ RINKOS STEBĖSENOS TVARKOS APRAŠO IR KOMPENSUOJAMŲJŲ VAISTINIŲ PREPARATŲ IR KOMPENSUOJAMŲJŲ MEDICINOS PAGALBOS PRIEMONIŲ PREKYBOS ANTKAINIŲ SĄRAŠO IR JŲ TAIKYMO REIKALAVIMŲ PATVIRTINIMO“ PAKĖITIMO DERINIMO

Pagalbos onkologiniams ligoniams asociacija (POLA) gavo derinimui pateiktą teisės akto projektą „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. balandžio 6 d. įsakymo Nr. V-267 „Dėl Kompensuojamųjų vaistinių preparatų ir medicinos pagalbos priemonių įrašymo į kainynus tvarkos aprašo, Kompensuojamųjų vaistinių preparatų rinkos stebėsenos tvarkos aprašo ir Kompensuojamųjų vaistinių preparatų ir kompensuojamųjų medicinos pagalbos priemonių prekybos antkainių sąrašo ir jų taikymo reikalavimų patvirtinimo“ pakeitimo“ (toliau – Teisės akto projektas). Susipažinus su Teisės akto projektu, teikiame savo komentarus ir pastabas dėl medicinos pagalbos priemonių (toliau – MPP) bazinių kainų ir priemokų už jas apskaičiavimo.

Pažymime, kad POLA yra ne kartą išreiškusi susirūpinimą ir Lietuvos Respublikos Seimo Sveikatos reikalų komitete išsakiusi griežtą poziciją dėl būtinybės užtikrinti, kad į kompensavimo sistemą patektų kokybiškos šlapimą/išmatas sugeriančios MPP, t.y. sauskelnės, įklotai ir kt. priemonės, kad pacientams nesumažėtų šių priemonių prieinamumas ir galimybė įsigyti jiems tinkamiausias kompensuojamas priemones.

Pateiktame Teisės akto projekte nustatyta, kad MPP priemoka apskaičiuojama, kai paciento priemoka neviršija 50 proc. MPP bazinės kainos ir praėjusių metų 50 proc. vidutinės kompensuojamųjų MPP recepto kainos ir yra ne didesnė nei 20,33 Eur už MPP pakuotę. Atsižvelgus į tokį skaičiavimo modelį t.y. nustatčius, kad didžiausia paciento priemoka už medicinos pagalbos pakuotę yra 20,33 Eur ir nepakeitus kompensuojamųjų vaistų ir MPP kainyne esančio grupavimo, daug šlapimui/išmatoms sugerti skirtų priemonių iškris iš kompensuojamųjų vaistų ir MPP kainyno, todėl pacientai bus priversti rinktis jų poreikių neatitinkančius bazinius produktus.

Remiantis Valstybinės ligonių kasos 2022 m. devynių mėnesių kompensuojamųjų MPP statistika, baziniai produktai buvo pasirenkami tik 6 % atvejų. Ši statistika indikuoja, kad baziniai produktai neatitinka pacientų poreikių. Skirtingų gamintojų tai pačiai paskirčiai skirtų MPP negalima lyginti pagal tokį mechanizmą, koks taikomas vaistų kompensavime. Nors ir „analogiško veikimo mechanizmo“ skirtingos MPP nelyginamos pagal „tos pačios veikliosios medžiagos“ kriterijų, šlapimą (išmatas) sugeriantys gaminiai yra pritaikomi/pasirenkami atsižvelgiant į paciento fizines charakteristikas bei medicininės būklės, ir tas pats gaminytis negali vienodai tikti visiems pacientams.

Šiuo metu sauskelnės MPP sąrašuose grupuojamos pagal tipą, dydį ir sugėrimą.

Grupuoiant pagal dydį, pirmoje grupėje atsiduria XXS, XS, S dydžio, antroje - M dydžio, o trečioje - L, XL, XXL dydžio sauskelnės. Šiose grupėse bazinė kaina bus apskaičiuojama nuo pigiausio bazinio produkto, t.y. mažiausio dydžio atitinkamoje grupėje. Pirmu atveju nuo XXS dydžio, o trečiu atveju nuo L dydžio sauskelnė. Matome didelę riziką, kad didžioji dalis S, XL ir XXL dydžio produktų iškris iš kainyno, kas lems, kad didesnio dydžio sauskelnės naudojantys pacientai nebeturės galimybės įsigyti jiems tinkamas kompensuojamas MPP.

Be to, jei sauskelnės yra kelnaičių tipo, nepaisant to, kad jos būna universalios, moteriškos ir vyriškos, visos jos priskirtos vienai grupei (ir pagal tipą, ir pagal sugėrimą). Šiuo metu visi pacientai gali įsigyti jiems tinkamiausias, nes nėra ribojama didžiausia priemonė. Matome riziką, kad igyvendinant Farmacijos įstatymo pataisas ir palikus dabar galiojanti grupavimą, didžioji dalis kelnaičių tipo sauskelnė nepateks į kainyną, todėl siūlome sauskelnės-kelnaites skirstyti į vyriškas, moteriškas ir universalias (toks sauskelnė kelnaičių grupavimas yra ir dabar galiojančiame CPO kataloge).

Šalia kelnaičių tipo sauskelnė, dar yra anatomicinės ir juostinės sauskelnės, kurios pagal sugėrimą suskirstytos į dvi grupes: 1) nuo 500 ml iki 2500 ml ir 2) virš 2500 ml, tuo tarpu kelnaičių tipo sauskelnės priskirtos tik vienai grupei – nuo 500 ml. Didesnio sugėrimo sauskelnės kainuoja brangiau nei mažesnio sugėrimo, todėl matome riziką, kad skirtingo sugėrimo produktams patekus į tą pačią grupę, didesnio sugėrimo produktai iškris iš kainyno. Siekiant išvengti situacijos, kai sergantieji sunkiu šlapimo (išmatų) nelaikymu negalėtų įsigyti kompensuojamų, jiems tinkamų MPP, siūlome skirstant priemones pagal sugeriamumą, sudaryti daugiau grupių (platesnis sauskelnė grupavimas yra ir dabar galiojančiame CPO kataloge).

Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytus argumentus, siūlome:

- **Peržiūrėti MPP grupavimą ir šlapimo/išmatų sugėrimui skirtas MPP grupuoti tik pagal tipą (moterims, vyrams, universalūs) ir pagal sugėrimą, kaip yra nurodyta žemiau pateiktoje lentelėje, tokiu būdu užtikrinant pacientui galimybę rinktis kompensuojamas MPP pagal poreikį.**

Produktas/ grupavimo kriterijai	Tipas	Sugėrimas
Šlapimui ir/ar išmatoms sugerti skirtos MPP	Moterims	Nuo 300 ml ir ne daugiau kaip 600 ml
		Daugiau kaip 600 ml ir ne daugiau kaip 900 ml
		Daugiau kaip 900 ml ir ne daugiau kaip 1200 ml
		Daugiau kaip 1200 ml
	Vyrams	Nuo 300 ml ir ne daugiau kaip 600 ml
		Daugiau kaip 600 ml ir ne daugiau kaip 900 ml
		Daugiau kaip 900 ml ir ne daugiau kaip 1200 ml
		Daugiau kaip 1200 ml
	Universalūs anatomiciniai	Daugiau kaip 1000 ml ir ne daugiau kaip 1500 ml
		Daugiau kaip 1500 ml ir ne daugiau kaip 2000 ml
		Daugiau kaip 2000 ml ir ne daugiau kaip 2500 ml
		Daugiau kaip 2500 ml ir ne daugiau kaip 3000 ml
Daugiau kaip 3000 ml ir ne daugiau kaip 3500 ml		
		Daugiau kaip 3500 ml

- **Peržiūrėti bazinės kainos apskaičiavimo metodiką nustatant, kad kompensuojamųjų MPP grupės bazinė kaina skaičiuojama pagal siūlomą formulę nuo toje grupėje esančio pigiausio produkto, turinčio ne mažiau kaip 5% perkamumo rodiklį (vertinant mažiausiais nedalomais vienetais). Papildomai nustatyti, kad tais atvejais, kai produktas nepasiekia 5% perkamumo rodiklio, jis lieka kainyne, bet nuo jo neskaiciuojama grupės bazinė kaina. Apsibrėžti, kad tais atvejais, kai į kompensuojamų MPP sąrašą įtraukiama nauja ir už bazinę kainą pigesnė priemonė, ši priemonė įtraukiama į bazinės kainos skaičiavimo metodiką tik tuomet, jei per**

12 mėnesių laikotarpį pasiekia 5% perkamumo rodiklį. Jei ši priemonė per 12 mėnesių laikotarpį nepasiekia 5% perkamumo rodiklio, priemonė lieka kainyne, tačiau nuo jo neskaičiuojama grupės bazinė kaina.

Kilus papildomų klausimų kviečiame kreiptis į POLA direktorę Neringą Čiakienę (mob. tel +370 630 60636; el. paštas neringa@pola.lt).

***

POLA yra skėtinė nevyriausybinė organizacija, šiuo metu vienijanti 30 onkologinėje srityje veikiančių nevyriausybinių organizacijų ir turinti daugiau nei 35 000 bendruomenės narių. POLA yra skaidri ir nepriklausoma, onkologinių pacientų interesus atstovaujanti organizacija, kurios misija – siekti proveržio ir gerinti onkologinių pacientų ir jų artimųjų gyvenimo kokybę vėžio išgyvenamumo, gydymo ir gyvenimo su onkologine liga srityse.

Pagarbiai
Gediminas Žižys

POLA prezidentas _____

